

Creëer nieuwe kansen voor inwoners in de bijstand

Ondersteun sociale coöperaties in
de gemeente of regio

LaNSCO

Landelijk Netwerk

Sociaal Coöperatief Ondernemerschap

Creëer nieuwe kansen voor inwoners in de bijstand

In Nederland zitten ruim 300.000 mensen langdurig in de bijstand. Veel van hen hebben moeite om passend werk te vinden, terwijl zij wel waardevolle kwaliteiten hebben die bijdragen aan de maatschappij. In steeds meer gemeenten ontstaan daarom sociale coöperaties: een plek waar mensen vanuit de bijstand een bedrijf kunnen starten. De coöperatie biedt een duidelijke en veilige structuur. Vanuit de coöperatie is ook actieve ondersteuning en begeleiding mogelijk. Op diverse plekken in Nederland heeft dit concept bewezen effectief te zijn. Een voorwaarde voor succes is ondersteuning van betrokken gemeenten.

Duurzame participatie

Sociale coöperaties zijn een groeiend fenomeen in Nederland. Het is een innovatieve constructie die het mogelijk maakt om met behoud van uitkering een onderneming te starten. Vanuit de coöperatie zijn mensen op een ondernemende, praktische en duurzame manier in staat om weer te participeren in de maatschappij. Participatie, in welke vorm dan ook, is heel belangrijk voor mensen. Het geeft ze een doel, zorgt voor zingeving, ritme, zelfvertrouwen, sociale interactie en ontwikkelmogelijkheden. Dit bevordert het welzijn. Uiteindelijk betekent dit ook significant minder gemeentelijke uitgaven aan zorg en uitkeringen.

Voorbeeld gemeente Delft

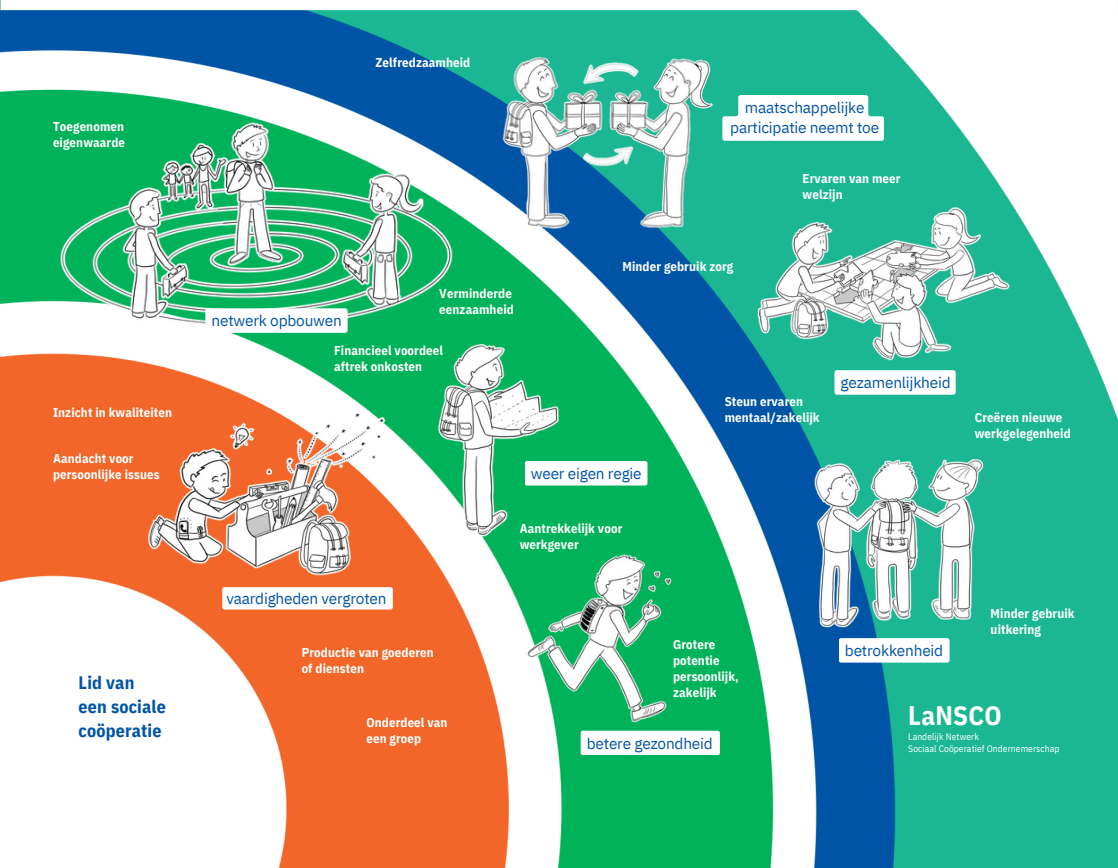
De gemeente Delft heeft een uitgebreid pakket aan instrumenten om mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie aan duurzaam, passend werk te helpen. Een van die instrumenten is een eigen onderneming in de beschermde omgeving van de sociale coöperatie Scope. Daarmee overlapt deze methode gedeeltelijk de PTO en BBZ-ondernemersgroep. Een sociale coöperatie heeft echter een laagdrempeligere instap en biedt meer ondersteuning. Fred Wosgien: “Dit instrument is vooral geschikt voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt die moeilijk aan het werk komen. Het is een manier waarop mensen weer kunnen participeren in de samenleving, zinvol bezig zijn en kunnen werken aan hun toekomst. Bij sommige coöperaties stroomt een lid na een aantal jaar uit en staat weer financieel op eigen benen. Het liefst natuurlijk met een eigen onderneming, maar dat hoeft niet per se. Een lid had bijvoorbeeld zijn eigen zeefdrukbedrijf opgericht. Hij was daar zo goed in geworden en had zo’n groot netwerk opgebouwd dat hij met behulp van dit netwerk in aanraking kwam met een groot zeefdrukbedrijf. Dit bedrijf heeft hem een vaste baan aangeboden.”

Ondernemen vanuit de bijstand, mag dat?

De Participatiewet maakt het mogelijk om via een sociale coöperatie te ondernemen met behoud van uitkering. Wat een coöperatie lid verdient als ondernemer wordt deels geïnvesteerd in het eigen bedrijf en de persoonlijke ontwikkeling. Het andere deel gaat naar de sociale coöperatie om deze draaiende te houden. Soms gaat ook een deel 'terug' naar de gemeente. Iedere sociale coöperatie maakt hierover zijn eigen afspraken met de gemeente.

Effecten van sociale coöperaties

Er bestaan 25 sociale coöperaties in heel Nederland en het aantal neemt toe. Wil je meer inzicht in de effecten en impact voor de plaatselijke gemeente? Bekijk de visualisatie.

Hoe ziet een sociale coöperatie eruit?

Neem het voorbeeld van Scope, een sociale coöperatie in Delft. Scope is in 2017 opgericht en heeft op dit moment negen actieve leden. Paul Leistra, projectcoördinator van Scope, vertelt dat potentiële nieuwe leden vanuit Werkse! (organisatie die Delftenaren met een kwetsbare arbeidsmarktpositie naar passend werk begeleidt) doorverwezen worden naar Scope. Scope helpt deze leden met hun ondernemingsplan, waarna zij drie maanden kunnen proefdraaien om kennis te maken met de coöperatieleden en te ontdekken hoe ondernemen binnen een coöperatie is. Na een geslaagde proefperiode kunnen zij definitief lid worden. Vanaf dat moment belandt alles wat zij verdienen in hun persoonlijke spaarpot binnen de coöperatie. Een klein gedeelte daarvan gaat naar de coöperatie en de rest kunnen zij investeren in hun eigen onderneming zonder dat dit gekort wordt op hun uitkering. Paul: “Hierbij is het belangrijk dat deelnemers vrijgesteld worden van andere re-integratie trajecten zodat ze zich volledig op de ontwikkeling van hun onderneming kunnen richten.”

Bijeenkomsten

SoCo's organiseren bijeenkomsten waarin leden delen wat zij doen, waar zij tegenaan lopen en waar zij hulp bij nodig hebben.

Begeleiding

De initiatiefnemer begeleidt leden op persoonlijk vlak en bij ondernemersvaardigheden en. Soms worden businesscoaches en externe trainers ingezet.

Netwerk

Om leden te laten slagen, is integratie met lokale ondernemers en kennisuitwisseling met gemeenten essentieel.

Community

SoCo's ondernemen gezamenlijke activiteiten en kunnen elkaar zo versterken, samen inkopen doen en gezamenlijke opdrachten uitvoeren.

Leden van sociale coöperaties

Een sociale coöperatie is bedoeld voor mensen met een uitkering, die op een ondernemende, praktische en duurzame manier willen participeren in de samenleving. Voor de één betekent dat volledig uitstromen uit de uitkering en financieel op eigen benen staan. Voor de ander betekent dat vanuit een sociale coöperatie blijven ondernemen. Binnen een sociale coöperatie vinden mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie elkaar, inspireren zij elkaar en wisselen ze competenties uit. Denk aan:

- Mensen met een (on)zichtbare beperking, lastige omstandigheden of die (tijdelijk) uitgevallen zijn op de arbeidsmarkt.
- Mensen die langdurig in de bijstand zitten waarvoor geen trajecten meer lopen binnen de gemeente. Zij kunnen bij de sociale coöperatie zelfstandig ondernemen naar vermogen.
- Ondernemers in spé met een plan dat (nog) niet geschikt is voor het gemeentelijke ondernemerstraject PTO/BBZ en daar graag in coöperatief verband aan werken.
- Mensen in de schuldsanering die daarom (nog) geen onderneming mogen starten.
- Nieuwkomers met een migratieachtergrond en die door taalproblemen moeilijk aan het werk komen.

Voorbeeld van Samer

Samer is een uit Aleppo gevluchte binnenhuisarchitect. Hij heeft een werkvergunning, maar zolang hij geen Nederlands spreekt, kan hij moeilijk aan de slag. Daarom zit hij in de bijstand. Regelmatig koopt Samer voor feestjes van vrienden en krijgt hij veel complimenten. Kan hij een eigen cateringbedrijf starten?

Voorbeeld van lid van De Vrije Uitloop

“Door een burn-out kwam ik thuis te zitten. Ik heb alles geprobeerd om aan het werk te komen, maar mijn lijf wilde niet. Zo kwam ik in de bijstand. Ik wist niet hoe het verder moest en had de moed opgegeven. Door de coöperatie ontdekte ik dat het anders kan. Doen waar mijn hart ligt, in mijn eigen tempo en samen met anderen. In m’n eentje had ik dit nooit gedaan, maar binnen de coöperatie grijp ik de kans om te ondernemen met beide handen aan.”

Voorbeeld van Jeroen

“Ik heb geen diploma’s en alleen ongeschoold werk gedaan. Ik hield baantjes nooit langer dan een paar maanden vol en schaamde me als ik geen werk had. Tot ik een poster van de sociale coöperatie zag. Daarop stond ‘van uitkering naar eigen bedrijf’. Toen wist ik: dat is het. Nu werk ik onder de paraplu van de sociale coöperatie Saens Tois aan mijn eigen visuele vormgevingsbedrijf Imagi en dat bevalt goed. Deze manier werkt voor mij. Eindelijk hoef ik niet meer met mezelf in gevecht om te kunnen werken.”

Ondersteunende rol gemeenten

De gemeente is verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen die moeilijk passend werk kunnen vinden. Een sociale coöperatie creëert extra mogelijkheden om deze groep (maar ook bijvoorbeeld niet-uitkeringsgerechtigden) te laten meedoen. Om een sociale coöperatie effectief te laten zijn, is teamwerk belangrijk. Door samen te werken met andere spelers zoals leerwerkbedrijven, vrijwilligersorganisaties en andere mens-ontwikkelbedrijven is de impact groter. De gemeente heeft een ondersteunende en faciliterende rol voor (toekomstige) sociale coöperaties. Wat kun je als gemeente doen?

- Geef ondernemers de ruimte om te ondernemen vanuit een sociale coöperatie en stel hen vrij van andere re-integratietrajecten voor de duur dat ze bij de coöperatie ondernemen.
- Verwijs potentiële kandidaten door naar een sociale coöperatie.
- Financier zaken als coördinatie-uren en huisvesting. (De coöperatie neemt kosten voor verzekeringen en kosten om de coöperatie draaiende te houden voor eigen rekening.)
- Informeer geïnteresseerde werkgevers of toeleveranciers over de sociale coöperatie.
- Onderzoek hoe social return de sociale coöperatie kan ondersteunen.
- Ga na welke rol fondsen kunnen spelen om specifieke producten of dienstverlening vanuit de coöperatie te bevorderen.

Wat doet LaNSCO?

LaNSCO ondersteunt sociale coöperaties en gemeenten in een succesvolle en vruchtbare samenwerking. LaNSCO is de brancheorganisatie voor sociale coöperaties en bevindt zich middenin de praktijk. Onze kennis en ervaring delen wij met veel plezier. Tevens zijn wij een netwerkpartner voor gemeentes en leggen we de verbinding met gemeenten met relevante ervaringen rond sociale coöperaties. Zij kunnen vanuit de praktijk toelichten hoe een samenwerking met een coöperatie in zijn werk gaat.

Frank Verheul
frank@lansco.nl
06 505 275 00

Paul Leistra
paul@lansco.nl
06 129 709 72

LaNSCO

Van Galenstraat 30
3814 RD Amersfoort
info@lansco.nl

